

ZLOSTAVLJANJE ŽENA KAO STARI HRVATSKI OBIČAJ Imamo li snage i hrabrosti prekinuti ga? (3)

Objavio [Klikni.hr](#) - 9. rujna 2020.

★★★★★ 4 (3)

Pogled u policijsku i pravosudnu statistiku, bez detaljnije analize, upućuje na trend smanjenja obiteljskog te nasilja nad ženama u Hrvatskoj. Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova, u Hrvatskoj je prošle godine ubijeno 13 žena. Sedam njih stradalo je od strane bliskih osoba, šest su ubili intimni partneri. Godinu ranije ubijeno je osam žena, četiri su ubili partneri, a 2017. zabilježeno je 18 ubojstava žena, u devet slučajeva presudili su im muževi i ljubavnici. U prvih šest mjeseci ove godine zabilježeno je devet takvih ubojstava, tri u obiteljskom krugu. Crnoj statistici prošle godine pridružilo se i dvoje ubijene djece, dok ih je 2017. bilo troje.

Posljednjih nekoliko godina u padu je broj prekršajnih prijava za nasilje u obitelji – od 2009. godine, kada je takvih prijava bilo 18.951, do prošle godine broj se gotovo prepolovio te je zabilježeno 9.626 spomenutih prijava. No, zato se posljednjih godina slučajevi nasilja u obitelji sele u domenu kaznenog prava. Tako su, primjerice, prema podacima MUP-a, u 2017. godini evidentirana 464 kaznena djela na štetu žena te 49 na štetu djece, dok je prošle godine bilo 986 kaznenih djela na štetu žena te 45 na štetu djece. Taj porast u MUP-u tumače kao rezultat napora u senzibilizaciji i edukaciji policije koje su provodili tijekom prošle godine, kako bi policijski službenici određena kažnjiva ponašanja prepoznavali i pravilno kvalificirali kroz kazneno-pravnu umjesto prekršajno-pravnu reakciju. Za porast broja prijava u policiji drže zaslužnim i unaprjeđenje sustava podrške žrtava te razvoj preventivnih programa, poput projekta Lily, kojemu je glavni cilj promocija nulte stope tolerancije na nasilje, kao i razvoja online aplikacije za prijavu zlostavljanja djece Red Button.

No, seljenje obiteljskog nasilja iz sfere prekršajnog u kazneni „koš“ nikako nije pokazatelj uspješne i učinkovite borbe protiv nasilja, prvenstveno onog, rodno utemeljenog, vjeruje pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić.

-Sustav koji *de facto* bez učinkovitih mjera rane prevencije nasilja i dugotrajne resocijalizacije počinitelja skoro isključivo novčano ili uvjetno kažnjava obiteljske nasilnike te ih nakon toga vraća kući, dugoročno zapravo odvraća žrtve od prijavljivanja nasilja dok ono ne eskalira i ne pređe u sferu kaznenog prava. Posljedica je to i nepovjerenja žrtava u pravosuđe, odnosno učinkovito funkcioniranje sustava progona počinitelja i kvalitetne zaštite žrtava – stoji u službenom odgovoru iz Ureda pravobraniteljice na naš upit vezan uz ovu temu.

Pravobraniteljica k tome upozorava na činjenicu kako već godinama pravosuđe na bezuvjetne zatvorske kazne osuđuje manje od 10 posto počinitelja nasilja, dok su svi ostali osuđeni relativno blagim novčanim kaznama, odnosno uvjetnim zatvorskim kaznama.

-Razlog za ovakvu blagu penalnu politiku upravo je nedostatak edukacije sudaca/sutkinja i državnih odvjetnika/ca te kroničan deficit ranog stručnog i preventivnog rada s obiteljima u problemima i počiniteljima nasilja, a čiji rad onda nerijetko i sudovi preuzimaju na sebe svjesni činjenice da se isključivo kažnjavanjem, ne može riješiti problem obiteljskog i rodno utemeljenog nasilja – upozorava pravobraniteljica koja, uz društvenu reintegraciju počinitelja nasilja kroz dugotrajni psihosocijalni tretman, ključnim za rješavanje ovog problema drži i rani preventivni i stručni psihoterapijski rad s obiteljima u konfliktnim situacijama te sveobuhvatnu edukaciju o rodno utemeljenom nasilju i nenasilnim metodama rješavanja sukoba na svim društvenim razinama.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić (FOTO radnopravnost.hr)

Kad je riječ o radu s počiniteljima nasilja u obitelji, pioniri na tom području su stručnjaci okupljeni u Udruzi za zaštitu obitelji Rijeka (U.Z.O.R.), koji su prije 15 godina započeli s provođenjem spomenutih psihosocijalnih tretmana. U tom je razdoblju kroz njihove tretmane prošlo oko tisuću osoba. Iako je to na samom početku rada, kako svjedoči psiholog Daniel Antunović iz Udruge, dočekano kao dobrodošla mjera u borbi protiv obiteljskog nasilja, posljednjih godina suci izriču sve manje takvih mjera za počinitelje obiteljskog nasilja, koje su implementirane i u Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji. Stručnjake takva praksa čudi, samim time što je anketa koju je psihologinja U.Z.O.R.-a Dušica Branković prije četiri godine provela među sucima pokazala kako su suci zadovoljni suradnjom s Udrugom. No, istovremeno su suci zaključili kako su kazne i neke druge zaštitne mjere učinkovitije u borbi protiv obiteljskog nasilja.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova V. Ljubičić pak smatra kako bi pravosudna represija i kažnjavanje trebali biti zadnja opcija u borbi protiv ove vrste nasilja i izuzetak, a ne pravilo. Samim tim, vjeruje pravobraniteljica, kazne bi bile strože i društvena poruka nulte tolerancije na nasilje jasnija.

Kad je riječ o provedenim zaštitnim mjerama psihosocijalnog tretmana, prema podacima Ministarstva pravosuđa i Ureda pravobraniteljice, u 2019. godini psihosocijalni tretman je određen za 385 osoba, u cijelosti ga je završilo 285 osoba, među kojima je bilo 219 muškaraca (76 posto) i 66 žena (24 posto). Od predviđenih milijun kuna, provoditeljima spomenute mjere isplaćeno je 656.438.82 kune, što je 26 posto manje nego godinu ranije.

-Skoro upola manje utrošenih sredstava od ukupno planiranih za ovu aktivnost, zasigurno ne doprinosi učinkovitom suzbijanju obiteljskog nasilja već, upravo suprotno, opisanim trendovima brutalizacije rodno utemeljenog nasilja – smatra pravobraniteljica Ljubičić.

Inače, prema podacima Ministarstva pravosuđa, za nasilje u obitelji prošle godine osuđeno je 7.809 osoba, od čega 6.090 muškaraca. Godinu ranije osuđeno je 9.646 osoba, 7.458 muškog spola, a 2017. ukupno je osuđena 10.031 osoba, a opet su većinu, 7.864, činili muškarci. U prva tri mjeseca ove godine osuđene su 1.494 osobe, među kojima su 1.203 muškog spola. (Slavica Trgovac Martan)

**Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autorice*

**Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije*

Sviđa ti se ovaj članak?

Dodaj zvjezdicu za ocjenu

Prosječna ocjena 4 / 5. Ukupno glasova: 3
